

בירור

לא רוצים לישון - רוצים להשתגע!

התרנגולים (תוכנית ב') הם המסעמים הדשנים והמענגים ביותר שהוכנו מזה זמן רב במטבח האמנות הישראלי. הם בקעו שנית מביצה עליה דגרו במשך שנה וחצי, והופיעו מיד לא כאפרוחים אלא כבעלי כר-בולת, הזכאים בהחלט לכתר של מלכי לול הבידור בארץ.

לכאורה, כל מה שעושה הלהקה, המור-כבת מחמישה בנים ושתי בנות, הוא הגי-שן 16 שירים, בארבע מחזרות, ועוד שני קטעי פנטומימה קבוצתית, שאחד מהם מור-גוש גם כמקהלה מדברת. אולם למעשה זהו קונצרט של צליל ותנועה, המשכר במקור ריותו ובתנופתו, מלהיב ברעננותו ומעניק לצופה חתייה אסתטית מושלמת עד תום, ללא כל חיסרון או פגם.

שיריהם של חיים חפר, ע. הילל ודן אל-מגור הם חביבים. כמה מהם, כמו שיר ה-שכונה של חיים חפר, הם אפילו מבריקים. המוסיקה של סאשה ארגוב היא דינאמית ומסוגנת, וחברי הלהקה עצמם, אם כי אינם בעלי קולות גדולים, מקרינים מלהט ומ-חביבותם. אולם מה שהופך צירוף של של-שה יסודות אלה ליצירת אמנות מעוררת התפעלות, הוא כשרונה וכוח יצירתה של הבמאית, הכריזמאית והמעבדת המוסי-קלית - נעמי פולני.

כ"ו אילתורים. מה שהיא עושה עם השירים, המוסיקה, ואנשי הלהקה, על במה

"התרנגולים" לא אפרוחים - כרובות

ספק, יצירה ישראלית מקורית, שרוח הארץ ואנשיה נושבת ממנה.

תיאטרון

הבזון

שוויק במלחמת העולם השנייה (אהל; מאת ברטולט ברכט; מוסיקה מאת הנס אייזנר; בימוי - אטיין זבל; תפאורה - דויד שריר) היא הצגה המהרה עלבון צורב לתיאטרון הישראלי.

ראשית הבזון מתחילה בעצם בחירת המחזה להצגה על ידי תיאטרון בישראל. ברטולט ברכט, מי שהוליד את החייל האמין שוויק עבור עולם התיאטרון אחרי שעיבד את הרומן של יארוסלב האשק, כתב את המחזה בשלהי מלחמת העולם השנייה, כי שבתו בהוליבורד. זו היתה מעין פארודיה רחיק שמחה לאיד להתמוטטות הנאציזם, שהיתה מכוננת יותר כלפי העם הגרמני כי כללותו מאשר נגד הנאצים. שוויק, האיש ששם ללעג את מלחמת העולם הראשונה כי רומן של האשק, חזר לבמה כדי ללעוג גם למלחמת העולם השנייה. הוא עושה זאת בציניות, בסארקזם, בטמטום מעושה ובכדי חנות גכה וזולה.

ברכט, גאון הבמה, יכול היה לכתוב גם מחזות גרוניים. שוויק שלו הוא מחזה גרוני. מה שגרם לכך היה כנראה שכתבת המחזה נעשתה תוך כדי התרחשות המאורעות, מבלי שתהיה לברכט הפרספקטיבה המתאימה שתאפשר לו לעכל את משמעותה האמיתית של מלחמת העולם השנייה. במחזהו זו מלחמת נוספת, כמו שאר המלחמות. כשתיאטרון ישראלי מעז להתייחס אל מלחמת העולם בה התחוללה השואה, דרך מחזה מעין זה אין זו אלא הוצפה וטמטום, שאפשר להסביר רק בקנאת האהל להצלחת מעגל הגיר של ברכט בתיאטרון החיפאי.

כשדון מוטאלי. למרות חולשתו ה-רעיונית וחוסר ההפסטה שבו, יש עדיין בשוויק של ברכט אלמנטים דרמטיים ועיצוביים טיפוסיים ההולמים את רמתו של ברכט. כשתיאטרון כמו אהל נוטל על עצמו להעלות הצגה מעין זו, מבלי להתייחס למשמעותה, כשהוא חסר את הנתונים המינימליים לעשות זאת: במאי מתאים, במה מתאימה ובעיקר צחת שחקנים מתאים - זוהי שחצנות ועזות מצח נוספת.

אטיין זבל, הבמאי הבלגי האירי, התגלה במחזה זה מוגבל מאוד בתפיסתו ובדמיונו. הוא הפך סאטירה פוליטית לקומדיה של בית-מרוח גדושה בתפלות ובחיסר-טעם, כשתרגמו הצירים של אמנון אחיניעמי מטייע לו רבות בכך. להוציא את מאיר מרגלית בתפקיד שוויק, שאף הוא לא הגיע לקדסוליו של שוויק שלו במחזה של האשק, וכמה גילויי משחק מצד אברהם רונאי בתפקיד בלון הגרגון הנפיות, הרי כל שאר השחקנים מסתובבים על הבמה כעוד חוב-בנים שאינם יודעים כה הם בעצם עושים שם.

הכשלונו הוא מקיף בכל השטחים. התפ-אורה של הצייר הצעיר דויד שריר, המסת-מכת על פילוסופיה ריקה של יצירת אורה היא מכוונת ומשרתת שרות-דב את המחזה והשחקנים הגרוניים בלאו הכי. לאור כל זאת אין להתפלא שההצגה הארוכה אינה מצליחה לרבע להתרומם מעל קרשי הבמה, משעממת ומעייפת בנוסף ל-היותה מרגיזה.

עדינות, ועם זאת עוצמה של ביטוי, צימ-צום וגייבוש ושליטה מוחלטת בכל חלל הבמה, בניסף לחוש טעם מעולה והומור בריא, הן התכונות שהצליחה נעמי להעניק ללהקה הזמר שלה. למרות המאמץ המפרכ שעושים חברי הלהקה ב"70 הדקות של הצי-גתם, הם משוחררים וקלילים, מעניקים הר-גשה זו גם לקהלם.

ואם לא די בהישגים אלה, משיגה הר-להקה הישג נוסף: זוהי, ללא כל צל של

חסרת תפאורות ואבזורים, כשהדבר היחיד המתחלף על הבמה הם נעליהם של אנשי הלהקה, נראה כמעשה קסמים, מתוכנן ו-מחושב עד לפרט האחרון.

שום תנועה, שום תנוחה, שום כיפוף של אצבע אינם ניתנים לאילתור. המשמעת ה-מתואמת של חברי הלהקה, שאינה פוגמת באישיותו הבימתית של כל אחד כהם, היא הישג המעידר התפעלות, לא פחות משאר ההישגים האמנותיים של הלהקה.

טויסט הרעב והורה ששון

עוב ראשון את הארץ לפני תום החווה. זמר שאנון אחריו. איש הקירקס נופילד החליט לא לוותר. הוא הגיש לבית-המשפט הישראלי בטיעה נגד ראגואן. כמוהו בדיוק נהגו חמשת בדר-ניות דיאנה. אלא שתביעת הפיצויים שלהן הגיעה ל-12.000 לירות.

***

נגינה באפירה

דיאנה, חיילאן, מורין, גיין ומארג'ורי אינן נערות צעירות ותמימות. הן אנגליות בנות 30 פלוס ובעלות ניסיון של 40 פלוס. כל אחת לחיד נגינה קודם בלהקות-ג'ז קטנות בלונדון. היתה זו דיאנה הנמרצת, מנגנת באירגון חשמלי שריכזה אותן ללהקת בידור: השרה: מנגנת להיטיים. החמישייה, למרות התופים, הגיטארה, הסאכסופון, והקלארינט, לא היתה פצצת אמנות גדולה במיוחד. הן הופיעו לכן במקומות קטנים בהונג-קונג, דנמרק, מארוקו.

ראגואן הכין להן הפתעה קטנה בישראל. אמרה דיאנה: "הוא כתב במודעות הפירסומת את השם המוזר: הטויסטיות המסורפות - שרות, רוקדות ומנגנות. אנחנו לא רקדניות. הוא גרם לכך שהקהל ציפה לראות אותנו רוקדות טויסט. הקהל היה מאוכזב בתום ההופעות." הן ניגנו רק בערים הקטנות. גם שם לא היו האולמות מלאים.

התחול השחור רדף אחריהם גם בשבוע השני לשהותם בארץ: בערב הופעתם בנתניה, אירעו מהומות הטויסט בידור-שלים. במערוב נכתב בטעות שלהקת דיאנה חוללה את המהומות. בעל הקולנוע בנתניה ביקש לבטל את הופעתן. הוא לא חיבב במיוחד כיסאית שבורים. הופעה נוספת בוטלה גם בירושלים. בערי השדה, הן שמעות קריאות-כזו מבין הצופים: "ירושלים, ירושלים".

הנסיעות שלנו נהפכו לסיימ, סיפרה מורין. "לא פעם ניגנו באולם השוך מפני שששון היה חייב כסף גם לחשמלאים. גם עיבדי הבמה האחרים חדלו לבוא בגללו ואנחנו היינו צריכות בעצמנו להוריד ולהעלות את המסך."

לפני שבועיים פג תוקף חוזה העבודה של הברדניות בישראל. הן לא ראו את כסף. ששון אמר בפשטות: "אני מצטער, אין לי, שילמתי הכל לאמרגן שלכם", הן הכחשו זאת ושכרו עוררדין.

מאז תקועה החמישייה בדירתה השכירה בתל-אביב. החמישייה הרעבה, כדי לפרנס עצמה, מכרה גם חלק מכלי הנגינה. גם כסף זה אול. "לחינו קצת מידידים וזה מספיק בשביל סלט ירקות אחד ליום עם פרוסת לחם. לפעמים אנחנו שואלות את עצמנו אם אייפעם נחזור לאנגליה!"

בינתיים הטיל השבוע בית-המשפט, לבקשת בא כוחן של האנגליות, עיקול על כספים הניגבים מהופעת סינג-סינג של ראגואן הניתבע.

ששון מתחבא. מבקרים במשרדו מקבלים את התשובה הזוהה: "ששון כרגע ברחוב מקהה ישראל 16."

ברחוב מקהה ישראל 16, לא יודע איש מי זה ששון.

זהו סיפור לדוגמה, למתחילים ולחוקים, שמוסר דהשכל-שלו אימך כך: אל תיקפוך מעל הקורקבן שלך.

האמרגן הישראלי ששון רגואן (23) היה בחור טוב. היה, עד שקפץ מעל הקורקבן שלו והתפרק לגורמים.

ראגואן התמחה כבוא להקות טויסט ואמנים ממדרגה שניה, משך שלוש שנות עבדות. הרחמים היו מייאשים. אלא שאז הגיעה למזלו להקה בינונית נוספת - הטילס שזכתה משום מה להצלחה בארץ, ואיזנה את גרעונותיו של האמרגן הצעיר. הוא עזב את המשרד הקטן שלו, ושכר במקומו שני הדרים בקימה החמישית של בניין אל-עז החדש, ברחוב בני-יהודה בתל-אביב. על כרטיסי הביקור החדשים שלו היה מודפס: ששון רגואן, אירגון תיאטרלי בערבון מוגבל. האיש בערי-בון מוגבל התפעל מאד מעצמו והחליט כי הגיע הזמן להקים רשת מ-פעי בידור ענקית. הוא חתם על חמשה חוזים עם חמש להקות בריטיות. האשף דוד ברגלס, הזמר (האמריקאי) דל שאנון, קירקס הקופים של ג'ון נופילד, להקת סינג-סינג, ולהקת דיאנה די - הציפו בכת-אחת את ישראל.

אמני בריטניה הגדולה השאירו רושם קטן על האזרח הישראלי. המופעים היו כישלונות. הקופות ריקות. ואז החלו השערוריות. לששון לא היה במה לשלם לאמנים. "הוא מפר את החוזים" ועמו הברונים בחס-ראוניים.

האשף ברגלס חיתר מואש על כספו, (העולם הזה 1344)